

Endometriosis, la malaltia silenciada

Afecta una de cada deu dones i Salut prepara un protocol per millorar-ne el tractament

L.B. BARCELONA | ACTUALITZADA EL 02/04/2017 00:00

L'Associació d'Afectades per Endometriosis de Catalunya reclama unitats especialitzades per tractar aquesta malaltia.
/ KEITH BROFSKY / GETTY

És la malaltia ginecològica amb més incidència. Afecta almenys un 10% de les dones en edat reproductiva -1,7 milions de dones a Espanya- però podrien ser més perquè està infradiagnosticada. I pràcticament no se'n parla. És l'endometriosis. "Com que és una malaltia que només pateixen les dones, és més oculta. Si els homes la patissin, les coses possiblement serien diferents", argumenta el cap de ginecologia de l'Hospital Clínic i responsable de la unitat d'endometriosis, Francisco Carmona. És una malaltia crònica en la qual el teixit endometrial que recobreix l'úter s'estén als ovaris, les trompes de Fal·lopi, l'intestí, la bufeta o el recte, però també al tòrax o el pulmó, i ocasiona fenòmens inflamatoris que causen dolor -el de la regla és el més freqüent però també en les relacions sexuals, a l'hora d'anar de ventre o orinar-, dolor pèlvic crònic, problemes digestius o fatiga. El teixit desplaçat produeix quistos ovàrics, nòduls i adherències. En casos més greus pot causar fenòmens de sensibilització central, que fa que les dones "percebin dolor davant de qualsevol estímul, com ara una simple carícia", diu Carmona.

L'endometriosis no té cura i el tractament, que pot ser farmacològic (hormones i anticonceptius) o quirúrgic, és per alleujar-ne els símptomes i reduir el dolor. Els metges, però, aposten per endarrerir i reduir al màxim el nombre d'operacions.

És una malaltia "molt complexa" i els símptomes varien d'una dona a l'altra. "Tot el que té de freqüent ho té de variable", diu el cap de la unitat d'endometriosis de Salut de la Dona Dexeus, Pere Barri. En algunes dones, fins i tot, és asimptomàtica, i els hi diagnostiquen quan tenen problemes per quedar-se embarassades, atès que entre el 30% i el 40% de dones que la pateixen són estèrils. Els símptomes -dolor de regla i infertilitat- s'han normalitzat tant socialment que el diagnòstic pot endarrerir-se fins a vuit anys.

Malaltia silenciada

També és una malaltia silenciada per les pacients. "Les malaltes hem contribuït al tabú. Si tens problemes per quedar-te embarassada o dolor en les relacions sexuals no ho expliques", diu Cristina Gurruchaga, presidenta de l'Associació d'Afectades per Endometriosis de Catalunya. És una malaltia benigna, no cancerígena, però afecta la qualitat de vida. Segons un estudi, provoca una pèrdua de fins a 11 hores de feina a la setmana per dona. Gurruchaga té una endometriosis profunda que li afecta diferents òrgans i li provoca dolor pèlvic crònic i problemes de micció. No pot anar de viatge o fer tasques quotidianes i ha hagut de reduir la vida social per culpa del dolor. "És un procés psicològic dur, et sents com una àvia", diu.

L'associació reclama metges d'atenció primària, ginecòlegs formats i unitats especialitzades per tractar-la. El departament de Salut està elaborant un protocol per millorar el diagnòstic i el tractament d'aquesta malaltia, ja que ara no hi ha circuits de derivació àgils i hi ha desconeixement entre els professionals. L'associació proposa programes d'ovodonació i de congelació d'ovòcits i que les afectades puguin tenir prioritat per accedir a la fecundació *in vitro* per la sanitat pública. Però el missatge, segons Barri, ha de ser positiu: "Una endometriosis ben tractada permet bona qualitat de vida i conservar la fertilitat".